

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce:

V. D.

státní příslušnost Ukrajina
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty,
Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní Lhoty
zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem
sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra ČR

sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2020, č. j. OAM-77/LE-VL17-VL14-PS-2020, o zajištění v zařízení pro zajištění cizinců,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

Shodu s prvopisem potvrzuje

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou žalovanému dne 3. 9. 2020, jak byla předána Krajskému soudu v Ostravě dne 10. 9. 2020, se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2020, č. j. OAM-77/LE-VL01-VL14-PS-2020, jímž byl žalobce zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a podle odst. 5 téhož ustanovení byla stanovena doba trvání zajištění do 18. 11. 2020 (dále též jen „napadené rozhodnutí“).
2. Žalobce namítá, že žalovaný nesprávně a nedostatečně posoudil možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Vyhodnocení použitelnosti zvláštních opatření ze strany žalovaného považuje za zavádějící a zjevně nesprávné. Žalobce poukazuje na článek 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále pro zjednodušení jen „návratová směrnice“) a dovozuje, že důvody umožňující zajištění jako takové nejsou vždy totožné s důvody znemožňujícími využití zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, žalovaný je povinen se při vysvětlení svého přesvědčení o údajné nemožnosti využití zvláštních opatření vypořádat se všemi klíčovými prvky žalobcovy pobytové historie. Žalovaný se nedostatečně zabýval specifickými okolnostmi žalobcova případu, přičemž toliko zopakoval údajnou účelovost žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, a to ještě nepřijatelně stručnou formou. Zdůrazňuje, že není osobou, jež by se dopustila maření správního či trestního rozhodnutí či jakéhokoli trestněprávního jednání. Jeho protiprávní jednání spočívalo v nerespektování opatření ministerstva zdravotnictví, přičemž následně podstoupil karanténu. I naprostá absence žalobcových vazeb na území České republiky nemůže vést k závěru o eventuální problematičnosti uplatnění zvláštních opatření dle zákona o azylu. Argumenty žalovaného ohledně nemožnosti uložení zvláštních opatření žalobce považuje za nepřijatelně stručné a výběrové, bez komplexního a úplného posouzení situace žalobce a jeho pravděpodobné motivace v dalším postupu na území Evropské unie a České republiky. Jako absurdní pak žalobce hodnotí úvahu žalovaného o tom, že uložení zvláštního opatření jako alternativy k zajištění není možné, neboť žalobci byl zakázán vstup na území České republiky, a proto se na jejím území nemůže ani volně pohybovat. Žalobce zdůraznil, že v jeho případě doposud nebylo řízení o správním vyhoštění pravomocně ukončeno, tudíž nelze usoudit, že by mu byl zakázán vstup na území České republiky.
3. Žalovaný ve vyjádření ze dne 7. 9. 2020 navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Své rozhodnutí považuje za dostatečně konkretizované a individualizované, přičemž v podrobnostech odkázal na obsah spisového materiálu.
4. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce požádal dne 31. 7. 2020 o udělení mezinárodní ochrany. Z pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany z téhož dne se podává, že do České republiky vstoupil dne 12. 7. 2020. Cestoval svým automobilem přes Maďarsko, Slovensko do Německa, kde se zdržel asi 4 až 5 dní, vrátil se do České

republiky asi dne 18. 7. 2020, pobýval v Praze u tchýně a následně odcestoval do Brna, kde byl zajištěn. Do České republiky jezdil opakovaně za účelem obchodování s automobily. Následně se rozhodl podat žádost o udělení mezinárodní ochrany poté, co „dostal zákaz vstupu na dva roky kvůli Covidu“, přičemž uvedl, že celou rodinu má na Ukrajině. Na Ukrajině má problémy se soukromými osobami kvůli dluhům. Na území České republiky by chtěl časem dostat celou rodinu, neboť na Ukrajině „nic není“. Ve správním spise též figuruje rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytových agend, ze dne 24. 7. 2020, č. j. KRPB-140592-24/ČJ-2020-060027-SVZ, na jehož základě byl žalobce zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců a umístěn do zařízení pro zajištění cizinců za účelem správního vyhoštění. Rozhodnutím téhož orgánu ze dne 24. 7. 2020, č. j. KRPB-140592-27/ČJ-2020-060027-SVZ, bylo podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 a bodu 4 zákona o pobytu cizinců bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, na dobu dvou let. Důvodem zajištění byla skutečnost, že žalobce neoprávněně pobýval na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu a porušil Ochrané opatření Ministerstva zdravotnictví České republiky ze dne 17. 7. 2020, č. j. MZDR 20599/2020-15/MINH/KAN (dále jen „ochrané opatření ministra zdravotnictví“). Podle citovaného předpisu byl zakázán vstup na území České republiky občanům třetích zemí neuvedených na seznamu zemí s nízkým rizikem výskytu COVID-19 (tj. v době vstupu žalobce na území České republiky i občanům Ukrajiny). Podkladem pro rozhodnutí o správním vyhoštění se stal mj. i výslech žalobce v řízení ve věci správního vyhoštění, v rámci kterého žalobce vypovídal prakticky shodně jako při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu.

5. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnuje pobytovou historii žalobce, má za to, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána toliko za účelem vyhnout se hrozícímu vyhoštění či jeho pozdržení, přičemž ze správního spisu nevyplývá žádná okolnost, která by žalobci bránila v podání dřívější žádosti o azyl. Propuštěním žalobce by byl ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany, na území České republiky nemá žádných rodinných vazeb. Žalovaný nepovažoval za účinné uplatnění zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, neboť nelze rozumně předpokládat, že by žalobce náhle změnil své jednání a respektoval zvláštní opatření, která by mu správní orgán uložil. O neúčinnosti zvláštního opatření v případě žalobce svědčí nejen jeho vědomé nerespektování právního řádu České republiky, ale také jeho zjevně účelové jednání spočívající v tom, že se mezinárodní ochrany začal domáhat teprve po svém zajištění, kdy se jeho vyhoštění stalo reálným. Správní orgán dále uvedl, že uložení alternativních opatření nepřipadá u žalobce v úvahu, neboť za situace, kdy je cizinci zakázán vstup na území České republiky, nemůže mu být ani umožněno se na území České republiky volně pohybovat.
6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, a to v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání, a to v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu.
7. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

8. Předmětem přezkumu ze strany krajského soudu bylo rozhodnutí o zajištění žalobce coby žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu z pohledu aplikace § 47 zákona o azylu předpokládajícího možnost uložení tzv. zvláštních opatření. Stěžejním žalobním bodem je nesouhlas s odůvodněním nemožnosti využití zvláštních opatření pro absenci zohlednění konkrétní situace žalobce.
9. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Podle § 47 odst. 2 téhož zákona může žalovaný rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3 zákona o azylu, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu).
10. Krajský soud přezkoumal z pohledu žalobních bodů úvahy žalovaného týkající se nezbytnosti zajištění, včetně hodnocení nemožnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu a tyto považuje za dostatečné, přezkoumatelné a obstojí v konfrontaci se žalobními námitkami. Žalovaný předně poukázal na to, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až poté, co byl zajištěn Policií České republiky za účelem správního vyhoštění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Uvedená skutečnost nebyla mezi účastníky sporná. Krajský soud se takto ztotožňuje se závěrem žalovaného, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, kterou žalovaný opřel také o skutečnosti sdělené samotným žalobcem.
11. Ze správního spisu totiž nevyplývá žádná, ani hypotetická, překážka bránící žalobci v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu. Naopak žalobce před podáním žádosti o mezinárodní ochranu cestoval po zemích Evropské unie tvořících součást Schengenského prostoru a volně se pohyboval i po území České republiky, aby si zde vyřizoval své soukromé záležitosti (koupě osobního automobilu za účelem jeho dalšího prodeje a zajištění jeho opravy), to vše při porušení platného a účinného ochranného opatření ministra zdravotnictví. Je evidentní, že během tohoto období se mohl dostavit buď na příslušný orgán Policie České republiky či přímo do přijímacího střediska Ministerstva vnitra a podat žádost o udělení mezinárodní ochrany. Možnost podat žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobce nesporně měl. Žádost ovšem podal až tehdy, když byl Policií České republiky zajištěn za účelem realizace vyhoštění. Prvky účelovosti konstatované žalovaným tak bezpochyby jednání žalobce nese.

12. V obecné rovině lze přisvědčit žalobci, že uložení zvláštních opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu (uložení povinnosti cizinci zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit ve stanovené době) mají přednost před zajištěním cizince v zařízení pro zajištění cizinců. Je též pravdou, že důvody zajištění budou zpravidla odlišné od důvodů, pro které nelze účinně uplatnit zvláštní opatření.
13. V souzené věci však byl aplikován zajišťovací důvod předpokládaný § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, k jehož souvztažnosti k § 47 zákona o azylu se již opakovaně vyslovoval Nejvyšší správní soud. Kupříkladu v rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, Nejvyšší správní soud mj. uvedl, že *„při posouzení účinnosti zvláštních opatření nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo“*. V rozsudku ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 – 32, Nejvyšší správní soud nepovažoval za nesprávný postup, kdy žalovaný správní orgán zčásti ztotožnil důvody pro samotné zajištění s důvody vedoucími k závěru o nemožnosti využití zvláštních opatření. Lze takto shrnout, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se lze setkat s častějším vyloučením možnosti uložení zvláštních opatření, než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění.
14. Citované závěry jsou plně aplikovatelné na poměry projednávané věci. Žalovaný nepochybil, pokud ztotožnil důvody pro samotné zajištění s důvody vedoucími k závěru o nemožnosti využití zvláštních opatření. Není přitom pravdou, že by žalovaný při vyhodnocení nemožnosti uložení zvláštních opatření vycházel pouze ze zdůvodnění žádosti. Závěry žalovaného nelze vnímat izolovaně a nepřípustně je vytrhávat z obsahu celého odůvodnění. Žalovaný se zabýval komplexní pobytovou historií žalobce a z kontextu celého odůvodnění napadeného rozhodnutí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je seznatelné, že důvodem, pro který dospěl k závěru o nutnosti zajištění žalobce a neúčinnosti zvláštních opatření, je kromě účelového podání žádosti také nerespektování platného a účinného ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví a skutečnost, že se zde pohyboval vědomě bez oprávnění k pobytu. Uvedené skutečnosti odůvodňují závěr, že zvláštní opatření by v tomto případě nebyla účinná a důvody zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu existují. Na uvedeném nemůže ničeho změnit ani nepřiliš přiléhavé odůvodnění napadeného rozhodnutí odkazem na doposud nepravomocné správní rozhodnutí.
15. Dle názoru soudu po propuštění žalobce ze zajištění v případě aplikace zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu není předpoklad, že by spolupracoval se správním orgánem a že by tak zvláštní opatření plnilo svůj účel. Propuštěním žalobce ze zajištění by byl ohrožen průběh správního řízení. Soud současně zdůrazňuje, že protiprávnost jednání si žalobce uvědomoval, což plyne mj. z jeho pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu, kde sám uvádí, že „dostal zákaz vstupu kvůli Covidu“. Ze správního spisu rovněž plyne, že žalobce neprokázal ani žádné bytové zázemí ani rodinné, soukromé či sociální vazby založené na území České republiky; veškeré jeho vazby jsou naopak soustředěny v zemi původu. Žalobce svým dosavadním jednáním prokázal pouze záměr si zde obstarávat své soukromé záležitosti, a to bez platného povolení k pobytu a za současného porušení ochranného opatření sloužícího k ochraně obyvatelstva před zavlečením onemocnění COVID-19.

16. Soud takto dospěl k závěru, že žalovaný své rozhodnutí opřel o individualizované skutkové okolnosti obsažené ve spise, ve svém rozhodnutí vycházel z dostatečných úvah, které ho vedly ke správnému závěru o neúčinnosti zvláštních opatření.
17. Krajský soud uzavírá, že k zajištění žalobce měl žalovaný dostatečnou oporu ve zjištěném skutkovém stavu, žalovaný měl dostatečné podklady k závěru, který v napadeném rozhodnutí vyslovil a rozhodnutí bylo náležitě odůvodněno, a to i ve vztahu k § 47 zákona o azylu. Krajský soud neshledal ani rozpor s článkem 15 návratové směrnice, na který žalobce poukázal.
18. Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
19. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 16. září 2020

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně